

REPUBLIKA SLOVENIJA
**SLUŽBA VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE
ZA RAZVOJ IN EVROPSKE ZADEVE**

Gregorčičeva 25-25a, 1000 Ljubljana

T: 01 400 24 51

F: 01 400 25 00

E: gp.svrez@gov.si

www.svrez.gov.si

Urad Vlade RS za komuniciranje

gp.ukom@gov.si

Številka: 004-2/2011/4

Datum: 20. 4. 2011

Zadeva: Predlagam.vladi predlog 1553: predlog za ustanovitev Centra RS za upravljanje IPA projektov – odgovor Službe Vlade RS za razvoj in evropske zadeve

Zveza: vaš dopis št. 092-97/2011/1 z dne 5. 4. 2011

V zvezi s predlogom 1533 za ustanovitev Centra RS za upravljanje IPA projektov vam v nadaljevanju posredujemo odgovor Službe Vlade RS za razvoj in evropske zadeve (v nadaljnjem besedilu: SVREZ).

1. Predpisi, ki urejajo navedeno področje:

- Uredba Sveta (ES) št. 1085/2006 z dne 17. julija 2006, o vzpostavitvi instrumenta za predpristopno pomoč (IPA, v nadaljnjem besedilu: uredba Sveta);
- Uredba (EU) št. 540/2010 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. junija 2010 o spremembah Uredbe Sveta (ES) št. 1085/2006 o vzpostavitvi instrumenta za predpristopno pomoč (IPA);
- Uredba Komisije (ES) št. 718/2007 z dne 12. junija 2007 o izvajanju Uredbe Sveta (ES) št. 1085/2006 o vzpostavitvi instrumenta za predpristopno pomoč (IPA);
- Uredba Komisije (EU) št. 80/2010 z dne 28. januarja 2010 o spremembi Uredbe (ES) št. 718/2007 o izvajanju Uredbe Sveta (ES) št. 1085/2006 o vzpostavitvi instrumenta za predpristopno pomoč (IPA);
- Skupni priročnik za izvajanje projektov tesnega medinstitucionalnega sodelovanja (revizija 2009);
- Splošni pogoji glede naročil za naročanje storitev za zunanje ukrepe, ki jih financira Evropska unija ali se financirajo iz Evropskega razvojnega sklada (2010);
- Odlok o ustanovitvi Službe Vlade Republike Slovenije za razvoj in evropske zadeve (Uradni list RS, št. 119/2008 in 62/2010);
- Uredba o izvajanju projektov tesnega medinstitucionalnega sodelovanja in programov bilateralne tehnične pomoči (Uradni list RS, št. 51/2009 in 49/2010).

2. Analiza predloga

Instrument za predpristopno pomoč (IPA) je instrument Evropske unije preko katerega ta, v skladu z Uredbo Sveta, nudi pomoč državam kandidatkam (Črna gora, Hrvaška, Islandija, Makedonija, Turčija¹) in potencialnim kandidatkam za članstvo v Evropski uniji (Albanija, Bosna in Hercegovina, Kosovo in Srbija). Namen pomoči je pomagati naštetim državam, da **izpolnijo pogoje za članstvo v EU.**

Gre za sredstva, ki so namenjena izključno naštetim državam, zato Slovenija sredstev in projektov, preko katerih se sredstva namenjajo, ne more upravljati. Pomoč se v večini držav, z izjemo Hrvaške, Turčije in Makedonije, izvaja centralizirano, kar pomeni, da z IPA upravlja Evropska komisija, ki tudi objavlja javne razpise v okviru tega instrumenta. V državah z decentraliziranim sistemom upravljanja pa je za upravljanje pristojna domača institucija, ki ima s strani Evropske komisije podeljeno akreditacijo za upravljanje s sredstvi IPA. Iz tega razloga je naziv institucije neprimeren.

Pomoč iz sredstev IPA se usmerja **glede na potrebe posamezne države.** Njihove prednostne naloge temeljijo na **jasnih ocenah, ki so opredeljene v evropskih partnerstvih** (za države potencialne kandidatke) **in pristopnih partnerstvih** (za države kandidatke) **ter v letnih poročilih Evropske komisije o napredku.** Pri merilih za dodelitev pomoči se upoštevajo zmogljivosti posameznih držav ter njihovo izpolnjevanje pristopnih pogojev. Ministrstvo za zunanje zadeve in Služba Vlade RS za razvoj in evropske zadeve spremljata prioriteta področja približevanja EU na Hrvaškem, v Turčiji in Islandiji preko pristopnih pogajanj, stanje v drugih državah pa preko delovanja v Svetu in v bilateralnih odnosih ter preko diplomatsko – konzularnih predstavništev v državah prejemnicah pomoči. S tega vidika je aktivnost izdelave stanja v Republiki Hrvaški in drugih državah Zahodnega Balkana na področju zdravstvene in okoljske problematike ter drugih prioritarnih področij glede približevanja EU nepotrebna. Enako velja za analizo političnih, pravnih, kadrovskih, organizacijskih in tehničnih vprašanj pri vključevanju Zahodnega Balkana v EU in vloge ter pomena Slovenije v tem procesu, saj bi šlo za podvajanje pristojnosti z organi državne uprave, še posebej z Ministrstvom za zunanje zadeve Republike Slovenije.

Pomoč se načrtuje in izvaja prek petih komponent: I. Pomoč v procesu tranzicije in pri vzpostavljanju institucij; II. Čezmejno sodelovanje z državami članicami EU in z drugimi državami, ki so upravičene do pomoči v okviru IPA; III. Regionalni razvoj, IV. Razvoj človeških virov, V. Razvoj podeželja. Komponente III, IV in V so namenjene razvoju politik kakor tudi pripravam za izvajanje in upravljanje kohezijske politike, zlasti pri njihovi pripravi na Evropski sklad oziroma skupne kmetijske politike. Države potencialne kandidatke za članstvo v EU prejema pomoč le v okviru prvih dveh komponent, kandidatke za članstvo v EU pa tudi v okviru tretje, četrte in pete komponente. Sredstva se dodelijo v skladu z **večletnim (triletnim) indikativnim finančnim okvirjem.** Na tej podlagi se pripravijo **večletni indikativni načrti in letni programi** za posamezno državo ter program več držav upravičenk. **Prioritetna področja in posamezne projekte države upravičenke določijo v sodelovanju z Evropsko komisijo. Prav tako je priprava razpisne dokumentacije v njihovi pristojnosti.** Države članice svoje mnenje podajo v okviru komitološkega Odbora IPA. Glede na predpisane postopke v okviru IPA so s tega vidika »ocena stanja in potreb ter proučevanje možnosti s podjetji, posamezniki in (znanstveno-raziskovalnimi) ustanovami iz držav Zahodnega Balkana, s ciljem preučitve možnosti za sodelovanje pri pripravi in izvedbi projektov«, aktivnosti, ki jih je nemogoče ali nesmiselno izvajati.

¹ Posredovani predlog izpušča Islandijo.

Priprava in izvedba projektov potekata v dveh ločeni fazah. Posamezniki in pravne osebe oziroma institucije, **ki so sodelovali pri pripravi projektov oziroma projektne dokumentacije, praviloma ne smejo in ne morejo kandidirati za izvedbo teh projektov.** Menimo, da posredovani predlog tega ne upošteva, saj se priprava in izvedba projektov pojavljata kot vezani nalogi pri opisu aktivnosti centra.

Nejasno je, kaj naj bi vseboval **koncept priprave in izvedbe projektov** na Hrvaškem in v ostalih državah Zahodnega Balkana in Turčiji, ki se predlaga kot ena izmed aktivnosti. Vnaprejšnjega načrta za pripravo projektov, zaradi zgoraj opisanih postopkov priprave projektov ni mogoče izdelati, prav tako pa ni mogoče pripraviti koncepta izvedbe projektov. Vsak konkreten projekt zahteva pripravo načrta za izvedbo projekta, ki pa temelji na ciljnih projekta in kazalcih za njihov doseg, ki pa so predmet razpisne dokumentacije.

Državljeni Slovenije in pravne osebe s sedežem v Sloveniji lahko, v skladu z uredbo Sveta, sodelujejo s svojimi ponudbami na javnih razpisih, ki se financirajo iz sredstev IPA. Za izvedbo projektov v okviru tega instrumenta se tako potegujejo enako kot državljani in pravne osebe drugih držav članic, držav, ki so upravičenke do sredstev IPA in držav Evropskega gospodarskega prostora. **Kdo lahko kandidira za izvedbo projekta je razvidno iz razpisne dokumentacije za posamezni projekt.** Zato je nejasno, kako bi se izvajala aktivnost ocenjevanja potreb po ključnih strokovnjakih, ki bi lahko kandidirali na razpisih za IPA projekte v državah upravičenkah do sredstev IPA in kakšne bi bile koristi take ocene. Prav tako je nejasna izdelava kadrovskega načrta, saj ni mogoče izdelati kadrovskega načrta za izvajanje projektov IPA, pri tem da je prvi pogoj za izvedbo vsakega projekta, da je ponudnik izbran na javnem razpisu, ker razpolaga z ustreznimi kapacitetami (tudi kadrovskimi) za izvedbo projekta. Poleg tega se pomoč v okviru IPA izvaja preko različnih projektov, in sicer kot tehnična pomoč strokovnjakov (projekti tesnega medinstitucionalnega sodelovanja (angl. twinning projekti), tehnična pomoč v okviru TAIEX, storitve), kot investicije, kot dobava opreme ipd. S tega vidika je tudi profil strokovnjakov različen, še posebej ker se pri določenih projektih izrecno zahteva, da jih izvajajo javni uslužbenci.

V skladu z Odlokom o ustanovitvi Službe Vlade RS za razvoj in evropske zadeve, SVREZ usklajuje sodelovanje Republike Slovenije v zvezi s **finančno-tehnično pomočjo Evropske unije tretjim državam in izvaja naloge, povezane z instrumenti predpristopne pomoči Evropske unije in drugimi oblikami pomoči.** V tej vlogi je SVREZ tudi nacionalna kontaktna točka za izvajanje projektov tesnega medinstitucionalnega sodelovanja in pomoči v okviru TAIEX. Evropska unija je namreč vzpostavila mrežo nacionalnih kontaktnih točk v državah članicah EU in prejemnicah pomoči v okviru IPA. **Nacionalne kontaktne točke so po pravilu organi državne uprave.** V skladu s Skupnim priročnikom za izvajanje projektov tesnega medinstitucionalnega sodelovanja, ki ga je Evropska komisija izdala na podlagi Uredbe Sveta, je nacionalna kontaktna točka edina pristojna za posredovanje prijav na razpise za projekte tesnega medinstitucionalnega sodelovanja. Slovenski državni organi in pooblašene institucije že od leta 2004 izvajajo projekte tesnega medinstitucionalnega sodelovanja, **prva ponudba za izvedbo takega projekta je bila oddana leta 2003.** Do zdaj je Slovenija oddala 28 uspešnih ponudb za projekte tesnega medinstitucionalnega sodelovanja, številne slovenske institucije in posamezniki pa sodelujejo pri izvedbi tehnične pomoči v državah Zahodnega Balkana. Zato je navedba, da bo center realiziral prve prijave na javne razpise za projekte tesnega medinstitucionalnega sodelovanja in tehnične pomoči, zavajajoča.

Predlog za ustanovitev centra se v veliki meri osredotoča na aktivnosti na **Hrvaškem**, oziroma jo kot **ciljno državo** še posebej izpostavlja. Hrvaška se nahaja v sklepni fazi predpristopnih

pogajani in bo sredstva IPA prejela le še v naslednjem kratkoročnem obdobju oziroma do začetka članstva v EU.

3. Mnenje SVREZ glede predloga

Glede predloga ima SVREZ **odklonilno mnenje**, saj ocenjuje, da gre za predlog, ki ni **primeren za nadaljnjo obravnavo**. Aktivnosti, ki naj bi jih institucija izvajala, že izvajajo organi državne uprave ali pa gre za aktivnosti, ki so v nasprotju z veljavno pravno podlago, ki ureja Instrument predpristopne pomoči.

S spoštovanjem,

dr. Andreja Jerina
državna sekretarka